

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สภาพการคลัง และแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพทางการคลังเพื่อพึ่งพาตนเองของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ซึ่งได้ศึกษาทั้งเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพรายรับจัดสรรและรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551
2. เพื่อศึกษาสภาพรายรับและรายจ่ายของงบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551
4. เพื่อศึกษาสภาพเงินรายได้สะสมและแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพทางการคลังของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพรายรับจัดสรรและรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ดังตารางและรูป 1-5 พบว่า
 - 1.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า อัตราการเพิ่มรายรับจัดสรรของงบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นอย่างมาก สูงสุดปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 46.52 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 4.44 ในขณะที่อัตราเพิ่มต่อปีของรายจ่ายสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 15.10 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 4.18 เมื่อพิจารณารายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรร พบว่า ร้อยละของรายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรรสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 98.57 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 61.63 แสดงให้เห็นว่ารายรับจัดสรรเพิ่มขึ้นอย่างมากขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 หลังเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายรับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 หมวดงบบุคลากร สูงสุดทุกปี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 49.71 และต่ำสุดคือหมวดงบบุคลากร คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 5.78

1.3 พบว่า ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินส่วนใหญ่เป็น หมวดงบบุคลากร เมื่อดูในภาพรวมทั้ง 5 ปี พบว่าหมวดงบบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 61.32 และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือหมวดงบบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 7.03

1.4 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ข้อมูลรายรับจัดสรรหมวดงบลงทุนของงบประมาณแผ่นดิน ส่วนใหญ่เป็นประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และเมื่อคิดร้อยละของรายจ่ายต่อรายรับ จัดสรรพบว่ารายจ่ายส่วนใหญ่เป็นประเภทค่าครุภัณฑ์ สูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 99.68 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 40.50 ประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง สูงสุดในปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 46.97 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 17.34 เมื่อ พิจารณางบลงทุนในภาพรวม พบว่า ร้อยละของรายจ่ายต่อรายรับสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 65.41 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 24.99

1.5 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายส่วนใหญ่เป็นของสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานีทุกปี มีค่าร้อยละเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 34.55 และร้อยละเฉลี่ยต่ำสุดเป็นหน่วยงาน สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 0.81

ข้อมูลนี้แสดงว่า งบลงทุนของวิทยาเขตปัตตานี โดยเฉพาะงบลงทุนหลังปีงบประมาณ 2547 เพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็นผลจากสถานการณ์ความไม่สงบ ทำให้ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นในการ ก่อสร้างตึกใหม่ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. การศึกษาสภาพรายรับและรายจ่ายของงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ดังตารางและรูป 6-11 พบว่า

2.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายรับของงบประมาณเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2550 เช่นเดียวกับข้อมูลรายจ่ายเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วน รายจ่ายจากเงินสะสมมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยอัตราเพิ่ม ร้อยละในรอบ 5 ปี พบว่า รายรับมีค่าเฉลี่ยอัตราเพิ่มเท่ากับร้อยละ 9.93 ปีที่มีอัตราเพิ่มรายรับสูงสุด คือปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 18.03 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นติดลบร้อยละ

8.06 ในด้านรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยอัตราเพิ่มร้อยละ 12.03 ปีที่มีอัตราเพิ่มรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้สูงสุดคือปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 20.38 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 8.34 และด้านรายจ่ายจากเงินสะสม มีค่าเฉลี่ยอัตราเพิ่มร้อยละ 5.37 ปีที่มีอัตราเพิ่มรายจ่ายเงินสะสมสูงสุดคือปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 106.99 และต่ำสุด ในปีงบประมาณ 2548 คิดเป็นติดลบร้อยละ 30.20

2.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายรับจริงของงบประมาณเงินรายได้สูงกว่าประมาณรายรับทุกปี ซึ่งมีค่าร้อยละสูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 34.29 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 6.34

2.3 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า รายรับหลักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มาจากรายรับค่าธรรมเนียมการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละของรายรับหมวดค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.69 และต่ำสุดคือหมวดรายรับอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.15

2.4 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า หน่วยงานที่มีรายรับที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ จากงบประมาณเงินรายได้สูงสุดคือ สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี ค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.56 รองลงมาเป็นลำดับสองคือคณะศึกษาศาสตร์ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 18.37 ลำดับที่สามคือสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 15.60

2.5 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายจริงน้อยกว่าประมาณการรายจ่ายทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2551 คือรายจ่ายจริงสูงกว่าประมาณการรายจ่าย ซึ่งมีค่าร้อยละสูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 0.03 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นติดลบร้อยละ 17.32

2.6 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า หน่วยงานที่มีรายจ่ายจากงบประมาณเงินรายได้สูงสุดคือ สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี ค่าเฉลี่ยร้อยละ 33.57 รองลงมาเป็นลำดับสองคือคณะศึกษาศาสตร์ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 22.62 ลำดับที่สามคือสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 14.16

ข้อมูลนี้แสดงว่ารายได้ของวิทยาเขตปัตตานีเพิ่มขึ้นหลังปีงบประมาณ 2547 เพราะมีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดรับนักศึกษาหลายคณะมีจำนวนเพิ่มขึ้น อันเป็นผลมาจากสถานการณ์ความไม่สงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่เป็นคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เปรียบเทียบการใช้จ่ายงบประมาณเงินแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ดังตาราง และรูป 12-14 พบว่า

3.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้นรายจ่ายเงินรายได้สะสมที่มีจำนวนลดลง แต่เมื่อรวมรายจ่ายทั้งหมด แล้วยังมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เมื่อพิจารณาอัตราเพิ่มร้อยละของรายจ่ายรวม สูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นอัตราเพิ่มรายจ่ายรวมร้อยละ 18.64 และต่ำสุดอยู่ในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นอัตราเพิ่มรายจ่ายรวมร้อยละ 4.09

3.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า รายจ่ายงบบุคลากรที่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน สูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 47.68 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 40.86 ในขณะที่รายจ่ายงบบุคลากรจากงบประมาณเงินรายได้สูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 3.95 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 3.56

3.3 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า รายจ่ายงบลงทุนส่วนใหญ่มาจากเงิน งบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก สูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 90.18 ต่ำสุดอยู่ใน ปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 82.44 ในขณะที่รายจ่ายงบลงทุนจากงบประมาณเงินรายได้ ใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณแผ่นดิน สูงสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็น ร้อยละ 17.56 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 9.82

ข้อมูลนี้แสดงว่า รายจ่ายงบลงทุนจากงบประมาณแผ่นดินมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากหลัง ปีงบประมาณ 2547 เพราะสถานการณ์ความไม่สงบ

4. การศึกษาสภาพเงินรายได้สะสมและแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพทางการคลังของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ดังตาราง และรูป 15-16 พบว่า

4.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายจากงบประมาณ เงินรายได้ และเงินรายได้สะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในขณะที่ข้อมูล รายจ่ายจากเงินสะสมแกว่งไกว และลดลงในปีงบประมาณ 2550-2551

4.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 10 ปี ข้อมูลเงินรายได้สะสมของมหาวิทยาลัย เพิ่มขึ้น
ทุกปี โดยเงินสะสมเพิ่มสูงสุดในปีงบประมาณ 2543 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 30.00 และ
ต่ำสุดปีงบประมาณ 2545 คิดเป็นอัตราเพิ่มคิดลบร้อยละ 12.25 เมื่อดูแนวโน้มอีก 5 ปีข้างหน้า
เงินรายได้สะสมจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยปีงบประมาณ 2556 จะมีแนวโน้มเงินรายได้สะสมเพิ่มขึ้น
ถึงกว่า 213 ล้านบาท

ข้อมูลนี้แสดงว่ารายได้สะสมเพิ่มขึ้นมากหลังปีงบประมาณ 2547 เพราะมีรายรับจาก
ค่าธรรมเนียมการศึกษาเพิ่มขึ้นและอาจจะเป็นเพราะการบริหารงบประมาณภายในวิทยาเขตไม่เน้น
การใช้จ่ายเงินจากงบเงินรายได้สะสม

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สภาพการคลัง และแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพ
ทางการคลังเพื่อการพึ่งพาตนเองของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีระหว่าง
ปีงบประมาณ 2547-2551 สามารถอภิปรายผลตามประเด็นที่ค้นพบดังต่อไปนี้

1. ข้อค้นพบการศึกษาสภาพรายรับจัดสรรและรายจ่ายของงบประมาณแผ่นดิน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ปรากฏผลดังนี้
 - 1.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า อัตราการเพิ่มรายรับจัดสรรของงบประมาณแผ่นดิน
เพิ่มขึ้นอย่างมาก สูงสุดปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 46.52 นั้น มีสาเหตุจากรายรับจัดสรร
หมวดงบลงทุนและงบบุคลากร งบลงทุนปีงบประมาณ 2550 มีงบเพื่อการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ
หลายอาคาร ฉะนั้นจึงมีรายรับจัดสรรเพิ่มขึ้นมากจากปีงบประมาณ 2549 จำนวน 98,789,602 บาท
เพิ่มเป็นจำนวน 218,375,444 บาทในปีงบประมาณ 2550 (ตาราง 4) คิดเป็นผลต่างจำนวน
119,585,842 บาท จรัส สุวรรณมาลา (2546 :128, 179-182) ได้ศึกษาเรื่อง “ระบบงบประมาณและ
การจัดการแบบมุ่งผลสำเร็จในภาครัฐ : ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมืองยุคใหม่” ได้ให้
ความหมายของรายจ่ายลงทุนว่า หมายถึง รายจ่ายโครงการลงทุนเพื่อการพัฒนาของหน่วยงาน
ปฏิบัติการ ซึ่งมีได้เกิดเป็นประจำหรือเป็นปกติวิสัย รายจ่ายลงทุนมี 2 ประเภท คือ (1) รายจ่าย
ลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน(Organizational development costs) และ (2) รายจ่ายลงทุน
เพื่อพัฒนาระบบบริการ (Services development costs) รายจ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของ
หน่วยงาน ในที่นี้หมายถึงรายจ่ายลงทุนเพื่อจัดหาทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริหาร
จัดการ และการพัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหรือ
ผลิตบริการของหน่วยงานนั้น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานที่ทำงานหรือ

สำนักงาน ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายลงทุนเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย/การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการภายใน ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อจัดหายานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของหน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น สำหรับรายจ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบบริการนั้น หมายถึงค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบบริการโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารประกอบงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เพิ่มเติม (2550 : 24-33) งบลงทุนจากหลายหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เช่น

อาคารหอพักนักศึกษา วิทยาเขตปัตตานี 1 หลัง ตั้งงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 121,800,000 บาทได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 23,200,000 บาท ในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 68,600,000 บาท และปีงบประมาณ 2551 จำนวน 30,000,000 บาท

กลุ่มอาคารที่พักอาจารย์และบุคลากร วิทยาเขตปัตตานี 1 กลุ่ม งบประมาณทั้งสิ้น 214,000,000 บาท ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 42,800,000 บาท ปีงบประมาณ 2551 จำนวน 107,000,000 บาท และปีงบประมาณ 2552 จำนวน 64,200,000 บาท

อาคารเรียนและปฏิบัติการคณะวิทยาการสื่อสาร 1 หลัง ตั้งงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 98,664,000 บาทได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 19,000,000 บาท ในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 26,878,800 บาท และปีงบประมาณ 2551 จำนวน 52,785,200 บาท

อาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาเขตปัตตานี 1 หลัง ตั้งงบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 125,976,300 บาทได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ 2548 จำนวน 24,000,000 บาท ในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 32,000,000 บาท และปีงบประมาณ 2550 จำนวน 69,976,300 บาท

จะพบว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้เพิ่มงบลงทุนเพื่อการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาก ทั้งนี้ก็เพื่อจะพัฒนาวิทยาเขตปัตตานีให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับเป็น National Campus และเป็น Regional Campus เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษามาก ซึ่งก็สอดคล้องกับในรายงานประจำปี 2547-2548 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2549:172-173)

ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาเขตปัตตานี โดยพัฒนาจากทิศทางหลักของแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยร่วมกับแนวคิดในการพัฒนาวิทยาเขต รวมทั้งพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์หลักของกลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ซึ่งเห็นว่าวิทยาเขตปัตตานีมีกรอบทิศทางหลักในการพัฒนา คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคด้านอิสลามศึกษา และเป็นศูนย์กลางการศึกษาของนักเรียนจากประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย บังกลาเทศ ปากีสถาน และชุมชนชาวไทย เป็นต้นแบบของการปฏิรูปการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีเป้าหมายอีก 5-6 ปีข้างหน้าจะปรับระบบของวิทยาเขตปัตตานีสู่การเป็น National Campus และเป็น

Regional Campus รองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษาประมาณ 14,000-16,000 คน จัดตั้งคณะใหม่และเพิ่มหน่วยงานสนับสนุน เพื่อรองรับจำนวนการเพิ่มนักศึกษา และสร้างความเข้มแข็งจากสาขาวิชาเดิม ปรับหลักสูตรเดิมให้เปิดกว้างขึ้น รวมทั้งพัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการพัฒนา Infrastructure ให้มีความพร้อมสามารถสนับสนุนการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม และพัฒนาหน่วยงานเดิมให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามยุทธศาสตร์และพื้นที่

นอกจากงบประมาณแล้วก็ยังมียังมีบุคลากรที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการปรับฐานเงินเดือนในปีงบประมาณ 2549 ทำให้บุคลากรเพิ่มขึ้นมากเช่นกัน โดยในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 199,761,700 บาท เพิ่มเป็นจำนวน 253,940,500 บาทในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นผลต่างจำนวน 54,178,800 บาท

อัตราการเพิ่มต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 4.44 สาเหตุที่ในปีงบประมาณ 2547 ต่ำ อาจเป็นเพราะโดยปกติของการตั้งงบประมาณแผ่นดินจะตั้งตามปีงบประมาณก่อนหน้านั้น คือยึดตามปีงบประมาณ 2546 และในการตั้งงบประมาณแผ่นดินจะต้องตั้งล่วงหน้าเสมอ ฉะนั้น ในการตั้งงบประมาณ 2547 จึงต้องวางแผนในปีงบประมาณ 2546 ซึ่ง ณ เวลานั้น สถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังปกติอยู่ งบจัดสรรที่ได้รับจึงได้น้อยเมื่อเทียบกับปีงบประมาณถัดมา ซึ่งได้เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นแล้วในต้นปีงบประมาณ 2547 ฉะนั้น ในปีต่อ ๆ มา จึงต้องจัดสรรงบต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาในพื้นที่เสี่ยงภัย

อัตราเพิ่มต่อปีของรายจ่ายสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 15.10 ซึ่งก็สอดคล้องกับรายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรร พบว่าร้อยละของรายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรรสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 98.57 นั้นอาจเป็นเพราะว่า มีการใช้จ่ายเงินตามแผนที่ได้ตั้งไว้ นั่นเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะช่วงต้นปีงบประมาณสถานการณ์ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังปกติอยู่ ถึงแม้จะมีเหตุการณ์บ้างก็ไม่แรงมาก และมักจะเป็นเหตุการณ์การเผาโรงเรียนมากกว่าการฆาตกรรมหมายเอาชีวิตคน ฉะนั้นการใช้จ่ายเงินเพื่อการจัดการต่าง ๆ ยังคงมีตามแผนที่ตั้งไว้

อัตราการเพิ่มต่อปีของรายจ่ายต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 4.18 ซึ่งก็สอดคล้องกับรายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรร พบว่าร้อยละของรายจ่ายจริงต่อรายรับจัดสรรต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 61.63 จากข้อมูลในตารางที่ 4 ทำให้เห็นตัวเลขจาก หมวดงบลงทุนซึ่งเป็นตัวเลขที่มีรายรับจัดสรรสูงมากแต่ตัวเลขรายจ่ายน้อยมาก ทำให้เห็นว่าหมวดที่มีปัญหาคือหมวดงบลงทุน เพราะในปีงบประมาณ 2551 ได้รับจัดสรรงบลงทุนจำนวน 243,878,248 บาท เบิกจ่ายจริงเพียง 60,935,759.63 บาท เท่านั้น สาเหตุอาจเป็นเพราะว่าปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่มีทีท่าว่าจะสงบลง หรืออาจเป็นปัญหาจากระบบการบริหาร

จัดการไม่ดีทำให้การรับเหมางานก่อสร้างไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่งผลให้แผนงานต่าง ๆ ที่วางไว้มีผลกระทบโดยตรง

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าความสามารถหรือศักยภาพในการบริหารการเงิน การคลังในส่วนของการจัดการเพื่อจ่ายเงินยังอยู่ในระดับเดิมหรือถ้าเพิ่มขึ้นก็อยู่ในอัตราเพิ่มที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราเพิ่มของรายรับของงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรร

1.2 รายรับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัย ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 หอมวงบบุคลากรสูงสุดทุกปี คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 49.71 เป็นที่ทราบกันว่าวงบบุคลากรคือเงินค่าตอบแทนเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือน และค่าจ้างให้แก่บุคลากร เพราะบุคลากรมีเงินเดือนและค่าจ้างเป็นรายได้ผลตอบแทนในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งคุณภาพชีวิตการทำงานต้องมีรายได้และผลตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรมจึงจะสามารถดำรงชีวิตในสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่เงินหมวดนี้ได้รับการจัดสรรมากที่สุด

สาเหตุที่หอมวงบบุคลากรมีรายรับจัดสรรสูงสุดทุกปีทั้งนี้อาจเป็นเพราะวงบบุคลากรนั้นมีการปรับเงินเดือนขึ้นขึ้นแก่บุคลากรทุกปีตามขึ้นเงินเดือนที่สูงขึ้นประกอบกับระยะเวลา 5 ปีนี้มีการปรับอัตราเงินเดือนถึง 3 ครั้ง คือในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2547 หลังจากนั้นก็ได้มีการปรับอัตราเงินเดือนบุคลากรในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2548 และอีกครั้งในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2550 และปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มในปลายปีงบประมาณ 2547 ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินค่าตอบแทนพิเศษรายเดือนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญฤดี คล้ายแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549 พบว่า มีรายจ่ายทั้งหมดจากงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ดังนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549 เท่ากับ 137.39 159.30 และ 178.20 ล้านบาท ตามลำดับ มีสัดส่วนโดยเฉลี่ยของเงินงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 59.75 รายจ่ายทั้งหมดจะเป็นรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำร้อยละ 45.56 และสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของศุภกิจฉรีย์ นวกิจไพฑูริย์ (2546 : บทคัดย่อ) คือเรื่อง การวิเคราะห์ระบบการเงิน บัญชี พัสดุ และตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า ค่าใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีใน ช่วงปีการศึกษา 2546-2547 มากกว่าครึ่ง(ร้อยละ 74.26) เป็นวงบบุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

ส่วนรายรับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัย ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ค่าสุดคือหมวดงบเงินอุดหนุน คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 5.78 สาเหตุที่หมวดงบเงินอุดหนุนค่าสุดอาจเป็นเพราะเงินงบหมวดอุดหนุนนี้ดูเหมือนว่าเป็นงบเพื่ออุดหนุนเท่านั้น ไม่มีความจำเป็นเท่าที่ควร มีความสำคัญน้อยกว่าหมวดอื่น ๆ ก็ว่าได้ และอาจเป็นเพราะนโยบายของรัฐบาลเป็นเงินที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายตามรายการหรือเป็นรายการที่ไม่แน่นอน บางปีงบประมาณอาจได้รับมาก บางปีงบประมาณอาจได้น้อยตามแต่สถานการณ์ ณ เวลานั้น ๆ เช่น ปีใดมีความประสงค์ต้องการจะพัฒนาหรือส่งเสริมในด้านใดด้านหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งถึงจะมีการจัดสรรงบประมาณในปีนั้นเพื่อการนั้น โดยตรง เช่น ในปีงบประมาณ 2551 มีงบประมาณเพื่อจัด โครงการพัฒนาชุมชนและการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีก 20 ล้านบาท เป็นต้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรเพิ่มบทบาทในการช่วยแก้ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้เงินอุดหนุนเพิ่มขึ้น โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2551-2554 มียุทธศาสตร์หลายด้านด้วยกัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นองค์กรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉะนั้นจึงได้รับมอบหมายให้จัดทำโครงการพัฒนาชุมชนและการศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งรวมงบที่ได้ทั้งหมดจำนวน 80 ล้านบาท โดยจะได้รับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2551 จนถึงปีงบประมาณ 2554 ปีละ 20 ล้านบาท และอาจได้รับการพิจารณาเงินอุดหนุนนี้ในปีต่อ ๆ ไปอีกก็เป็นได้

จากตาราง 2 จะพบว่า หมวดงบลงทุนเพิ่มขึ้นมาก จากปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 17.40 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 40.61 ในปีงบประมาณ 2551 ซึ่งแน่นอนว่าการก่อสร้างอาคารใหญ่ ๆ หรืออื่น ๆ ที่มีงบประมาณสูง ๆ จะเป็นงบประมาณผูกพันต่อเนื่อง ไม่สามารถก่อสร้างเสร็จภายในปีงบประมาณนั้น ๆ การจัดสรรงบประมาณจึงแบ่งเป็นหลายงวดตามข้อตกลง สาเหตุที่งบลงทุนมีน้อยปีงบประมาณ 2547 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณอื่น ๆ อาจเป็นเพราะในปีงบประมาณ 2547 ครุภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นครุภัณฑ์ประจำอาคารต่าง ๆ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างมีน้อยมาก ต่อมาในปีงบประมาณ 2548 จนถึงปีงบประมาณ 2551 เริ่มมีที่ดินและสิ่งก่อสร้างมากขึ้น เช่น

ปีงบประมาณ 2548 ก่อสร้างอาคารวิทยอิสลามนานาชาติ 1 หลัง งบประมาณทั้งสิ้น 125.97 ล้านบาท ตั้งในปีงบประมาณ 2548 จำนวน 24 ล้านบาท ผูกพันในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 32 ล้านบาท และปีงบประมาณ 2550 จำนวน 69.97 ล้านบาท

ปีงบประมาณ 2549 มีการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัย เช่น อาคารหอพักนักศึกษาวิทยาเขตปัตตานี 1 หลัง งบประมาณทั้งสิ้น 121.80 ล้านบาท ตั้งงบประมาณในปี 2549 จำนวน 23.20 ล้านบาท ผูกพันในปี 2550 จำนวน 68.60 ล้านบาท และในปี 2551 จำนวน 30 ล้านบาท

ปีงบประมาณ 2549 ก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการคณะวิทยาการสื่อสาร 1 หลัง

งบประมาณทั้งสิ้น 94 ล้านบาท ตั้งในปีงบประมาณนี้จำนวน 19 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2550 ผูกพัน
งบประมาณ จำนวน 47 ล้านบาท และ ปีงบประมาณ 2551 ผูกพันงบประมาณ จำนวน 28 ล้านบาท
ปีงบประมาณ 2550 เริ่มก่อสร้างกลุ่มอาคารที่พักอาจารย์และบุคลากรวิทยาเขตปัตตานี 1
กลุ่ม งบประมาณทั้งสิ้น 214 ล้านบาท ตั้งงบประมาณในปี 2550 จำนวน 42.80 ล้านบาท ผูกพันในปี
2551 จำนวน 107 ล้านบาท และในปี 2552 จำนวน 64.20 ล้านบาท

จากข้อมูลนี้ จะพบว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เริ่มพัฒนาอาคาร
เรียนและอาคารที่พักอาศัยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 เป็นต้นมาหลังจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
ขยายตัวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จึงทำให้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในหมวดงบลงทุนมีสัดส่วนใกล้เคียงกับ
งบหมวดบุคลากร

1.3 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินส่วนใหญ่เป็น
งบบุคลากร เมื่อดูในภาพรวมทั้ง 5 ปี พบว่าหมวดงบบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 61.32
ดังเหตุผลในข้อ 1.2 เมื่อมีรายรับจัดสรรมารายจ่ายก็มาก เพราะหมวดงบบุคลากรเป็นรายจ่าย
ประเภทเงินเดือนและค่าจ้างประจำ เป็นเงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างทุกเดือนโดยมีอัตรา
กำหนดไว้แน่นอนในบัญชีถือจ่ายเงินเดือนและเงินเพิ่มอื่น ๆ ที่จ่ายควบเงินเดือน และ โดยเฉพาะ
ในปัจจุบันนี้ เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มในปลายปีงบประมาณ 2547
ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินค่าตอบแทนพิเศษรายเดือนให้แก่
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของชวัญฤดี คล้ายแก้ว (2551 : บทคัดย่อ)
ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549 พบว่า รายจ่ายทั้งหมดจะเป็นรายจ่าย
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

ในภาพรวม 5 ปีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือหมวดงบเงินอุดหนุน คิดเป็นร้อยละ 7.03 ดังเหตุผลใน
ข้อ 1.2 ที่กล่าวว่าเงินอุดหนุนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน เมื่อเทียบกับหมวดเงินอื่น จึงได้
รับจัดสรรน้อย ฉะนั้นจึงมีค่าเฉลี่ยใน 5 ปีต่ำไปด้วย เมื่อพิจารณางบเงินอุดหนุนที่จ่ายไป
ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 เป็นต้นไปจนปีงบประมาณ 2551 จะพบว่ามีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นมาก
คือปีงบประมาณ 2547 เป็นจำนวนเงิน 5.13 ล้านบาท ปีงบประมาณ 2548 จำนวน 5.51 ล้านบาท
เพิ่มขึ้นในปีงบประมาณ 2549 เป็นจำนวน 29.50 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 29.57
ล้านบาท และในปีงบประมาณ 2551 เป็นจำนวน 43.41 ล้านบาท สาเหตุที่เพิ่มขึ้นมากอาจเนื่องจาก
นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จากเหตุการณ์ความไม่สงบ

เช่น โครงการพัฒนาชุมชนและการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 20 ล้านบาท เป็นต้น

1.4 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ข้อมูลรายรับจัดสรรหมวดงบประมาณแผ่นดิน ส่วนใหญ่เป็นประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และเมื่อคิดร้อยละของรายจ่ายต่อรายรับ จัดสรรพบว่ารายจ่ายส่วนใหญ่เป็นประเภทค่าครุภัณฑ์ สูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 99.68 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาคารที่สร้างมานาน ครุภัณฑ์ประจำอาคารเหล่านั้นย่อมเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา จำเป็นต้องมีครุภัณฑ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามาแทนรุ่นเก่า ๆ ที่เสื่อมสภาพ ประกอบกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่มีปัญหาซื้อทันในปีงบประมาณนั้น ๆ อีกทั้งอาจเป็นเพราะมาตรการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นมาตรการกระตุ้นและเร่งรัดให้มีการเบิกจ่ายเงินตามแผนที่ได้ตั้งไว้ ในปีงบประมาณ 2551 ค่าครุภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นครุภัณฑ์การศึกษาประจำอาคารที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 1 ล้านบาท การจัดซื้อจัดจ้างเสร็จเร็วภายในปีงบประมาณนั้น

ในขณะที่ร้อยละของรายจ่ายต่อรายรับจัดสรรพบว่าต่ำสุดปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 40.50 ทั้งนี้เป็นเพราะในปีงบประมาณ 2550 มีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้รุนแรงขึ้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความจำเป็นต้องมีมาตรการป้องกันภัยเพื่อความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินและบุคลากรรวมถึงนักศึกษาด้วย ได้มีการอนุมัติโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ในช่วงปลายปีงบประมาณ 2550 ตามมาตรการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ จากผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาด้าน สังคมศาสตร์ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รายการกลุ่มอาคารที่พักอาจารย์และบุคลากร วิทยาเขตปัตตานี 1 กลุ่ม ค่าก่อสร้าง จำนวน 21,383,500 บาท เป็น ผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งบลงทุน ค่าครุภัณฑ์ รายการครุภัณฑ์เพื่อการยกระดับความปลอดภัย ภายในมหาวิทยาลัย 1 ระบบจำนวน 21,383,500 บาท ซึ่งแยกเป็นครุภัณฑ์ของวิทยาเขตปัตตานี จำนวน 11,823,500 บาท และวิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 9,560,000 บาท โดยครุภัณฑ์ดังกล่าว ได้แก่ ระบบโทรทัศน์วงจรปิดและอุปกรณ์ประกอบ 1 ระบบ เป็นเงินถึง 7,760,000 บาท ที่เหลือเป็นวิทยุสื่อสาร เครื่องตรวจจับโลหะแบบเดินผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ และเครื่องสำรองไฟฟ้า 3 เฟส ซึ่งการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณในปลายปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นเหตุทำให้ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ทันในปีงบประมาณนั้น ฉะนั้นจึงมี ร้อยละการเบิกจ่ายต่ำสุด ซึ่งก็สอดคล้องกับเพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (2539 : 27-33, อ้างถึงใน ขวัญฤดี คล้ายแก้ว, 2551: 16-18) ได้เขียนถึงปัจจัยที่ช่วยให้การงบประมาณได้ผล นั่นคือการปรับ งบประมาณให้เข้ากับสภาพการณ์ การงบประมาณเป็นการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตโดย

การประเมินสภาพการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หากสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากที่คาดคะเนไว้ อันมีผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ กิจการก็ควรจะได้ทบทวนแผนการดำเนินงานนั้นเสียใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบปัจจัยซึ่งตนไม่สามารถจะควบคุมหรือแก้ไขได้ แผนงบประมาณที่วางไว้จึงควรมีการติดตามผลและมีการประเมินข้อสมมติฐานที่วางไว้ในการเริ่มจัดทำแผนงบประมาณอยู่เสมอว่าข้อสมมติฐานหรือปัจจัยต่าง ๆ อันมีผลต่อการดำเนินงานของกิจการได้เปลี่ยนแปลงไปจากที่คาดคะเนไว้แต่เดิมหรือไม่เปลี่ยนแปลงไปเช่นใด ผลกระทบต่อกิจการเป็นเช่นใด ควรจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นหรือไม่อย่างไร โดยปกติถ้าการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงานนั้นเกิดขึ้นในตอนต้นปีงบประมาณ ก็ควรจะได้มีการแก้ไขงบประมาณนั้นเสียใหม่ หากเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์นั้นเกิดขึ้นในตอนปลายปีงบประมาณหรือผลกระทบมีไม่สู้มากก็อาจจะไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขงบประมาณ การงบประมาณจะใช้ได้ผลเมื่อแผนงบประมาณเป็นแผนที่จะสามารถดำเนินไปได้โดยการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพขององค์การ แผนงานที่กำหนดเป้าหมายที่ยากที่จะทำได้สำเร็จหรือสามารถทำได้ง่ายโดยไม่ต้องใช้ความพยายามแต่เพียงอย่างเดียว ในทั้งสองกรณีนี้แผนงานนั้นจะไม่มีประโยชน์อย่างใดต่อกิจการ เพราะในกรณีแรกแผนนั้นจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้องผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามแผนและในกรณีหลังจะก่อให้เกิดความสูญเปล่าในทรัพยากรของกิจการเพราะผลงานที่ควรจะได้รับควรจะสูงกว่าที่กำหนดไว้ในแผนงานงบประมาณนั้น

ข้อมูลประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง พบว่า ร้อยละของรายจ่ายต่อรายได้สูงสุดในปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 46.97 เมื่อคิดเป็นจำนวนเงินที่ใช้ไปคือ 40.80 ล้านบาท จากงบที่ได้รับจัดสรรจำนวน 86.86 ล้านบาท มีผลต่างถึง 46.06 ล้านบาท ความจริงไม่ใช่ตัวเลขที่สูงเมื่อเทียบกับข้อมูลรายรับจัดสรรที่ได้ แต่เมื่อเทียบกับใน 5 ปี ก็ยังสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปีงบประมาณ 2549 งานก่อสร้างต่าง ๆ ไม่ค่อยมีปัญหาประกอบกับมีงานปรับปรุงด้วยและเป็นงานที่ได้รับงบประมาณไม่สูงมากนัก งานจึงเสร็จเร็วและมีการเบิกจ่ายทันในปีงบประมาณนี้ เช่น โครงการงานจ้างก่อสร้างอาคารเรียนและปฏิบัติการคณะวิทยาการสื่อสาร งานปรับปรุง หน่วยวิจัย และเพราะฟักสัตว์น้ำ อ.เทพา จ.สงขลา งานจ้างก่อสร้างรั้วคอนกรีต รั้วรดหนาม และระบบไฟฟ้าแสงสว่าง งานจ้างปรับปรุงพื้นที่สถานีบริการวิชาการแก่ชุมชน และงานจ้างก่อสร้างสนามเปตอง และที่สำคัญคือ โครงการก่อสร้างอาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาเขตปัตตานี เป็นต้น

ส่วนข้อมูลรายจ่ายต่อรายรับจัดสรรของประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 17.34 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี ได้มีโครงการก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษา นันทนาการ และสนามกีฬา (272 ล้าน) จากแผนงบประมาณ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคณะให้มีความรู้ คู่คุณธรรม และจริยธรรม ผลผลิตที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ และโครงการเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็น งบประมาณ 2-3 ปี โดยในปีงบประมาณ 2551 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้รับ งบจัดสรรเพื่อใช้ในโครงการก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษา นันทนาการและสนามกีฬา รวม 10 รายการเป็นเงินจำนวน 50 ล้านบาท แต่การเบิกจ่ายเงินในปีงบประมาณ 2551 จากรายการก่อสร้าง ต่างๆ มีไม่มากนัก เช่น งานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ความยาว 120 เมตร เบิกจ่ายจำนวน 1.53 ล้านบาท งานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ความยาว 140 เมตร เบิกจ่ายจำนวน 1.85 ล้านบาท งานก่อสร้างสนามตะกร้อ เบิกจ่ายจำนวน 0.86 ล้านบาท งานก่อสร้างสนามบาสเก็ตบอล กลางแจ้ง เบิกจ่ายจำนวน 1.15 ล้านบาท งานก่อสร้างนามวอลเลย์บอลชายหาด เบิกจ่ายจำนวน 3.36 ล้านบาท งานก่อสร้างอาคารนันทนาการ วิทยาเขตปัตตานี เบิกจ่ายจำนวน 8.73 ล้านบาท งาน ก่อสร้างสนามเทนนิส เบิกจ่ายจำนวน 3.76 ล้านบาท งานก่อสร้างอิมจันทร์สนามฟุตบอล เบิกจ่าย จำนวน 6.09 ล้านบาท งานก่อสร้างอาคารหอพักนักศึกษา หอพัก 10 วิทยาเขตปัตตานี เบิกจ่าย จำนวน 6.86 ล้านบาท

เมื่อพิจารณางบลงทุนในภาพรวมทั้ง 5 ปี พบว่า ร้อยละของรายจ่ายต่อรายรับสูงสุดใน ปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 65.41 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 24.99 สาเหตุที่ปีงบประมาณ 2547 สูงสุดนั้นอาจเป็นเพราะค่าครุภัณฑ์ที่สามารถเบิกจ่ายได้ถึงร้อยละ 98.12 และค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างก็สามารถเบิกจ่ายได้ถึงร้อยละ 42.19 ประกอบทั้งนี้เป็นเพราะ รายรับจัดสรรปีงบประมาณ 2547 มีเพียงจำนวน 45.36 ล้านบาท ในขณะที่ปีงบประมาณ 2551 มีจำนวน 243.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงจำนวน 198.52 ล้านบาท ซึ่งจะพบว่าภายในระยะเวลา 5 ปี มหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาโดยเฉพาะค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เพื่อการก่อสร้างอาคารหอพักและ อาคารอื่น ๆ มากมายในระยะ 4 ปีหลัง

จากตาราง 4 ในปีงบประมาณ 2547 จะเห็นว่าค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างได้รับจัดสรรจำนวน 26.52 ล้านบาท เบิกจ่ายไปจำนวน 11.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.19 ในขณะที่ปีงบประมาณ 2551 ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมกันแล้วมีจำนวน 243.88 ล้านบาท มีการเบิกจ่ายเพียง จำนวน 60.93 ล้านบาท ส่วนที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายมีมากถึงจำนวน 182.94 ล้านบาท

อย่างไรก็ตามจากข้อมูลตัวเลขในตาราง 4 จะเห็นว่าค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างมีตัวเลขรายรับ จัดสรรสูงมากแต่ด้วยสาเหตุใดจึงมีการเบิกจ่ายน้อยมาก จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลงาน ก่อสร้างของมหาวิทยาลัยถึงสาเหตุของการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผนเพราะเหตุใดนั้น ข้อมูลการ สัมภาษณ์มีดังนี้ “.....ปัญหาส่วนใหญ่ของการก่อสร้างไม่เสร็จตามสัญญานั้น เพราะสถานการณ์

ความไม่สงบของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แรงงานคนไทยจากภาคอีสานไม่กล้าลงมาทำงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีบ้างก็เป็นแรงงานต่างด้าวคือพม่า ซึ่งก็มีไม่มากนัก เนื่องจากเจอปัญหาแรงงานผิดกฎหมาย ปัญหาของผู้รับเหมาอีกกรณีหนึ่งคือปัญหาขาดสภาพคล่อง มีผลทำให้ขาดวัสดุหน้างาน ไม่มีวัสดุในการทำงานจึงไม่สามารถทำงานต่อเนื่องได้ ปัญหาที่เจออีกอย่าง คือ กรณีของการรับจ้างช่วง คือผู้รับเหมาไม่สามารถทำเองได้ ต้องจ้างบริษัทอื่นมาดำเนินการต่ออีกที เช่น กรณีการติดตั้งลิฟท์ จำเป็นต้องให้บริษัทจากกรุงเทพฯ มาติดตั้งเอง แต่ด้วยสถานการณ์ความไม่สงบของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ไม่มีใครกล้าลงมาติดตั้ง นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ เช่น กรณีฝนตกหนักติดต่อกันหลายวัน ไม่สามารถก่อสร้างได้เนื่องจากน้ำท่วม ต้องเลื่อนการก่อสร้างออกไป งานก่อสร้างจึงเสร็จช้ากว่ากำหนด ทำให้ผู้รับเหมาส่งงานล่าช้ากว่ากำหนดในสัญญา บางรายรายต้องบอกเลิกสัญญาและทำสัญญาใหม่ มหาวิทยาลัยไม่ได้นิ่งนอนใจ ได้ตั้งคณะกรรมการติดตามงานและแก้ปัญหาอยู่เสมอ การเบิกจ่ายเงินตามงวดก็จะถูกเลื่อนออกไปเช่นกัน ทำให้เบิกจ่ายไม่ทันในปีงบประมาณนั้นๆ” (ชนกานต์ ชี้อชัย, เจ้าหน้าที่พัสดุ, สัมภาษณ์, 11 เมษายน 2553)

นอกจากนี้ จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่า ปัญหาอาจจะเกิดจากปัญหาการจ้างเหมาที่ทำสัญญาจ้างกับผู้รับเหมารายเดิมที่ทำงานหลายโครงการ ทำให้การก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนด ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องถึงสาเหตุของการทำสัญญากับผู้รับเหมารายเดิม ๆ ว่าเพราะเหตุใดถึงไม่ทำสัญญากับผู้รับเหมารายอื่น ๆ บ้าง ในเมื่องานก่อสร้างเก่า ๆ ก็ยังไม่เสร็จตามสัญญา ได้รับคำตอบจากผู้มีหน้าที่ด้านนี้ว่า “.....เมื่อมีการเปิดซองประกวดราคาแล้ว หากบริษัทใดทำตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเข้าข่ายกฎเกณฑ์นั้น ๆ แล้ว จำเป็นต้องทำสัญญากับบริษัทนั้น ไม่อย่างนั้นก็จะมีการยื่นฟ้องร้องกันอีก และบริษัทที่ได้ก็มักจะเป็นบริษัทเดิม ๆ” (ชนกานต์ ชี้อชัย, เจ้าหน้าที่พัสดุ, สัมภาษณ์, 21 ตุลาคม 2553)

1.5 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ระบายส่วนใหญ่เป็นของสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานีทุกปี มีค่าร้อยละเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 34.55 และร้อยละเฉลี่ยต่ำสุดเป็นสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา คิดเป็นร้อยละเฉลี่ย 0.81 สาเหตุที่ระบายส่วนใหญ่เป็นของสำนักงานอธิการบดีอาจเป็นเพราะสำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานกลาง ถือเป็นหน่วยงานหลักทางด้านการบริหาร จะเรียกว่าเป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านแรกก็ว่าได้ เป็นหน่วยงานที่ดูแลเกือบจะทุกด้าน จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการต่าง ๆ หลาย ๆ อย่าง ฉะนั้นค่าใช้จ่ายที่เป็นส่วนรวมต่าง ๆ สำนักงานอธิการบดีจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลจัดการเอง เช่น หมวดงบประมาณประเภทค่าครุภัณฑ์ และประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง โดยเฉพาะการก่อสร้างอาคารหอพักต่าง ๆ งบ

บุคลากร เช่น เงินประจำตำแหน่งผู้บริหาร เงินตำแหน่งทางวิชาการ ค่าจ้างประจำ งบดำเนินการ เช่น ค่าสาธารณูปโภคซึ่งในแต่ละปีต้องจ่ายเงินเป็นค่าสาธารณูปโภคเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก เป็นต้น ส่วนระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายจ่ายร้อยละเฉลี่ยต่ำสุดเป็นของหน่วยงานสถาบัน วัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เล็กมีบุคลากรน้อย โดยเฉพาะด้าน จึงได้รับการจัดสรรงบจำกัดเฉพาะด้านเท่านั้น การเบิกจ่ายจึงมีน้อยไปด้วย

2. ข้อค้นพบการศึกษาศึกษาภาพรายรับและรายจ่ายของเงินรายได้มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ปรากฏผลดังนี้

2.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายรับของงบประมาณเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปียกเว้น ปีงบประมาณ 2550 เช่นเดียวกันกับรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ส่วน รายจ่ายจากเงินรายได้สะสมมีจำนวนลดลงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีมีจำกัด ในขณะที่องค์กรต้องก้าวเดินต่อไปและต้อง พัฒนาเพิ่มศักยภาพในองค์กรให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ฉะนั้น องค์กร โดยผู้บริหารระดับสูงจึงจำเป็นต้อง กำหนดนโยบายในเรื่องงบประมาณเพื่อการสนับสนุนการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพใน ทุก ๆ ด้าน จึงมีเงินรายได้และรายจ่ายที่สอดคล้องกันคือทั้งรายรับและรายจ่ายมีอัตราเพิ่มขึ้นปี เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นรายรับในปีงบประมาณ 2550 ที่ลดลงจากปีงบประมาณ 2549 จำนวน 154.67 ล้านบาทเหลือในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 142.19 ล้านบาท ลดลงกว่า 12.48 ล้านบาท ที่เป็น เช่นนี้ อาจเป็นเพราะเกิดจากนักศึกษาจำนวนหนึ่งลาออกไปเรียนวิชาชีพพยาบาลเนื่องจาก เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน ภาคใต้ (ศช.บต.) กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันดำเนิน โครงการผลิต พยาบาลวิชาชีพเพิ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมีการเปิดรับสมัครเยาวชน จากภาคใต้เพื่อเรียนพยาบาลในปีการศึกษา 2550 โดยเยาวชนกลุ่มนี้เมื่อเรียนจบแล้วต้อง กลับมาปฏิบัติราชการในภูมิลำเนาตามที่กำหนดในสัญญา ซึ่งก็เป็นยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการ ขาดแคลนบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

นอกจากเหตุผลดังกล่าว อาจมองอีกแง่ว่า สาเหตุที่ปีงบประมาณ 2550 มีรายได้น้อยลงนั้น เป็นเพราะในปีงบประมาณ 2549 มีการหารายได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาข้อมูลรายรับ ในปีงบประมาณ 2549 พบว่า นอกจากรายได้ส่วนใหญ่มาจากค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้ว ยังมี แหล่งรายได้ที่น่าสนใจคือรายรับจากการบริการวิชาการ ซึ่งหน่วยงานที่หาเงินได้มากด้วยการ จัดบริการวิชาการในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ก็คือสำนักส่งเสริมและ การศึกษาต่อเนื่องซึ่งจะได้อภิปรายผลในข้อ 2.3 ต่อไป

รายจ่ายเงินรายได้สะสมในปีงบประมาณ 2547 มีอัตราเพิ่มร้อยละสูงสุดถึง 106.99 นั้น สาเหตุที่ปีงบประมาณนี้ได้ใช้เงินรายได้สะสมมากน่าจะมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน อันดับแรก น่าจะเป็นเพราะค่าสาธารณูปโภคที่จ่ายเป็นค่าไฟฟ้า จากการดูรายจ่ายค่าไฟฟ้าในเดือนมกราคม-เดือนสิงหาคม 2547 สรุปตัวเลขที่ต้องจ่ายเป็นค่าไฟฟ้าจำนวน 10.03 ล้านบาท สมทบเข้ากองทุน วิจัยมหาวิทยาลัย และนอกจากนี้ก็ได้จ่ายเป็นค่าตอบแทนพิเศษการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ (สปพ.) และอีกส่วนหนึ่งต้องนำเข้าสู่สมทบกองทุนวิจัยของคณะ/หน่วยงาน

ส่วนรายจ่ายเงินรายได้สะสมมีจำนวนลดลงตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 นั้น อาจเป็นเพราะ การที่จะใช้เงินจากรายจ่ายสะสมก็ต่อเมื่อรายจ่ายนั้น ไม่ได้ตั้งไว้ในแผนการดำเนินงานนั้น จำเป็นต้องใช้จ่ายเงิน จึงต้องนำเงินจากเงินรายได้สะสมมาใช้ หากมีงบประมาณแผ่นดินและ งบประมาณเงินรายได้เพียงพอก็ไม่จำเป็นต้องใช้เงินส่วนอื่น ประกอบกับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นใน 3 ฝั่งชายแดนภาคใต้ ทำให้จำนวนนักศึกษาลดลง ส่งผลให้กิจกรรมต่าง ๆ ลดลงด้วย จึงทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนหรือ แม้แต่กิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ ก็ลดลงไปด้วย เช่น พิธีรับพระราชทานปริญญาบัตร เป็นต้น

2.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายรับจริงของงบประมาณเงินรายได้สูงกว่าประมาณการ รายรับทุกปี ซึ่งมีค่าร้อยละสูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 34.29 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 6.34 ประมาณการรายรับ คือ งบประมาณการที่คาดว่าจะได้รับ ในอนาคต ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเวลานั้นด้วย จากประสบการณ์ที่ผ่านมาจะเห็นว่าในการ จัดตั้งงบประมาณการรายรับนั้น จะตั้งไว้ต่ำกว่ารายรับจริง นั่นอาจเป็นกลยุทธ์ในการจัดทำแผน อย่างหนึ่ง คือเพื่อต้องการให้หน่วยงานมีเงินออมสะสมในสิ้นปีงบประมาณ เพราะในการจัดทำ งบประมาณการรายรับต้องให้สอดคล้องกับแผนรายจ่าย คือให้สมดุลกัน ส่วนต่างระหว่างประมาณ การรายรับกับรายรับจริงจึงถือเป็นส่วนที่เกินมาสามารถเก็บเป็นเงินออมเข้าเงินรายได้สะสมให้กับ หน่วยงานได้ ฉะนั้นหากดูในรูป 7 จะพบว่าประมาณการรายรับกับรายรับจริงจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทุกปี ยกเว้นรายรับจริงของปีงบประมาณ 2550 ที่ลดลงจากปีงบประมาณ 2549 จำนวน 154.67 ล้านบาท ลดลงเป็นจำนวน 142.19 ล้านบาทในปีถัดมา ส่วนสาเหตุที่ลดลงคงได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 2.1 ส่วนประมาณการรายรับปีงบประมาณ 2551 ตั้งต่ำกว่าปีงบประมาณ 2550 จากจำนวน 133.72 ล้านบาท ลดลงเหลือจำนวน 123.77 ล้านบาท สาเหตุที่ตั้งประมาณการรายรับลดลงก็อาจตั้งตามผล รายรับจริงปีก่อนหน้านี้ คือปีงบประมาณ 2550 ที่มียอดรายรับลดลงจากปีก่อนหน้านี้นั่นเอง

ผลการศึกษาข้อมูลรายรับ พบว่า รายรับจริงสูงสุดในปีงบประมาณ 2551 ก็อาจเนื่องมาจาก รายรับค่าธรรมเนียมการศึกษา เนื่องจากในปีงบประมาณ 2551 มีการเก็บเงินค่าหน่วยกิตในอัตรา เหม่าจ่ายตามประกาศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดทำแผนเพื่อตั้งประมาณการค่า

หน่วยกิตจะตั้งก่อนเสมอ และตั้งอัตราค่าธรรมเนียมในอัตราเก่า เมื่อมีการประกาศให้เก็บเงินค่าหน่วยกิตในอัตราเหมาจ่ายก็เริ่มใช้ในปีที่ประกาศใช้ คือ ผู้ที่เข้ารับการศึกษานี้ในปีการศึกษา 2550 ซึ่งเป็นปีงบประมาณ 2551 จึงทำให้มีรายรับสูง

นอกจากรายรับจากค่าหน่วยกิตแล้ว ยังมีรายรับที่สำคัญอีกทางหนึ่ง คือรายรับจากงานบริการวิชาการในปีงบประมาณ 2551 มีรายรับเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2550 ถึงจำนวน 13.10 ล้านบาท สาเหตุเพราะอะไร สามารถหาคำตอบได้ใน 2.3 ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (2541 : 103-141) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและการพัฒนาผังเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑลใน 20 ปี ข้างหน้า (พ.ศ. 2542-2562) ระยะเวลาที่ 1 พบว่า รายรับส่วนใหญ่เกินกว่ารายรับที่ได้รับจริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แซ่ลิ้ม (2549 : 44) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการงบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547 พบว่า รายรับจริงสูงกว่าประมาณรายรับทุกปี

2.3 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า รายรับหลัก ๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มาจากรายรับค่าธรรมเนียมการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละของรายรับหมวดค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 62.69 นั้นเพราะมหาวิทยาลัยมีภารกิจหลักคือการผลิตบัณฑิตทั้งปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งมีด้วยกันหลายคณะ โดยเฉพาะคณะใหญ่ ๆ เช่น คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะที่ก่อตั้งใหม่ ๆ อีกหลายคณะ รวมถึงวิทยาลัยอิสลามศึกษา เป็นต้น ฉะนั้น รายรับจึงมาจากค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นหลัก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แซ่ลิ้ม (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการงบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547 พบว่า รายรับหมวดค่าธรรมเนียมสูงสุด และสอดคล้องกับการวิเคราะห์เงินรายได้ของอรุณศรี กางเพ็ง (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า เงินรายได้ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีรายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษามากที่สุด และมีแนวโน้มสูงขึ้นในปีงบประมาณต่อไป และรายรับต่ำสุดคือหมวดรายรับอื่น ๆ เป็นรายรับเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่เข้าประเภทใดประเภทหนึ่ง จึงจัดให้อยู่ในประเภทอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แซ่ลิ้ม (2549 : 45) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการงบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547 พบว่า หมวดรายรับอื่น ๆ ต่ำสุดเช่นกัน

จากตาราง 8 จะสังเกตเห็นว่ารายรับบริการวิชาการมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2549 สูงถึงจำนวน 31.62 ล้านบาท ในขณะที่ปีงบประมาณ 2548 มีเพียงจำนวน 18.52 ล้านบาท ต่างกันจำนวน 13.10 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นอีกในปีงบประมาณ 2551 เป็นจำนวน 37.99 ล้านบาท แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในด้านการบริการวิชาการในทางที่ดีขึ้น และหน่วยงานที่หารายได้ประเภทบริการวิชาการที่สำคัญของมหาวิทยาลัยก็คือสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง “.....เดิมที่สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่องจะให้บริการวิชาการในพื้นที่เท่านั้น แต่เมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ไม่มีลูกค้าที่กล้ามาเข้าร่วมโครงการ ถึงมีก็น้อยทำให้หน่วยงานจำเป็นต้องหากวิธีแบบเชิงรุกบ้าง เมื่อลูกค้าไม่กล้าลงมาในพื้นที่ เราก็จะเป็นผู้ไปหาลูกค้ายังถิ่นที่มีลูกค้าอยู่ ฉะนั้นในปีงบประมาณ 2549 สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่องจึงจัด โครงการบริการวิชาการนอกพื้นที่ด้วยการไปจัดโครงการอบรมที่ภาคอื่น ๆ ประกอบกับในปีงบประมาณ 2549 สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่องได้รับการติดต่อจากหน่วยงานสรรพากรให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นศูนย์ สอบ กพ.....” (บุญเอิบ รอดรักษ์, นักวิชาการเงินและบัญชี, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2552)

2.4 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า สำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี มีรายรับที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ จากงบประมาณเงินรายได้สูงสุดทุกปี คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละในรอบ 5 ปี สูงถึง 33.56 จากปีงบประมาณ 2550 มีรายรับจำนวนกว่า 44 ล้านบาท และเพิ่มสูงมากขึ้นในปีงบประมาณ 2551 ถึงกว่า 55 ล้านบาท สาเหตุที่สำนักงานอธิการบดีมีรายรับมากนั้นจากการสัมภาษณ์ได้คำตอบว่า “.....สำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานกลาง ซึ่งทำหน้าที่กองอำนวยการกลาง ฉะนั้นรายได้ส่วนใหญ่จึงมาจากหมวดค่าธรรมเนียมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนจากทุกคณะ ซึ่งสำนักงานอธิการบดีจะได้รับเงินสมทบจากรายได้ของทุกคณะหน่วยงาน รายได้จากค่าขึ้นทะเบียนนักศึกษาจากทุกคณะ รายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษา รายได้จากบำรุงมหาวิทยาลัย รายได้จากบำรุงศูนย์คอมพิวเตอร์ รายได้จากค่าเอกสารลงทะเบียน รายได้จากค่าเอกสารคู่มือนักศึกษา และที่สำคัญโดยเฉพาะในปีการศึกษา 2550 ซึ่งอยู่ในปีงบประมาณ 2551 ได้มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายเป็นต้น....” (อามีเนาะ สัสดีวงศ์, นักวิชาการเงินและบัญชี, สัมภาษณ์, 10 พฤษภาคม 2552)

รองลงมาคือคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีรายได้คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละใน 5 ปีสูงถึง 18.37 รายรับของคณะศึกษาศาสตร์ในแต่ละปีมีมากกว่าจำนวน 24-25 ล้านบาท และเพิ่มสูงขึ้นอีกในปีงบประมาณ 2551 เป็นจำนวน 28 ล้านบาท สาเหตุที่คณะศึกษาศาสตร์มีรายได้สูงนั้น หนึ่งในทีมวิจัยคือ คุณพิงใจ ปราโมทย์อนันต์ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลงานคลังของคณะศึกษาศาสตร์ ณ เวลานั้น ได้ให้ข้อมูลถึงสาเหตุที่คณะศึกษาศาสตร์มีรายรับสูงว่า “.... เพราะคณะนี้มีหน่วยงานที่

สามารถหาเงินได้หลายหน่วยงาน คือนอกจากคณะศึกษาศาสตร์เองแล้วยังมีโรงเรียนในสังกัดอีก 2 โรง คือโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนอนุบาลสาธิต ทั้ง 2 หน่วยงานนี้หารายได้เลี้ยงตัวเอง ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลนิดหน่อย โรงเรียนอนุบาลสาธิต มีรายรับปีละกว่า 8-9 ล้านบาท เพราะโรงเรียนอนุบาลได้เก็บเงินเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้วยังต้องเก็บส่วนหนึ่งเป็นค่าอาหารด้วย ในขณะที่โรงเรียนสาธิตมีรายรับปีละกว่า 5-6 ล้านบาท ซึ่งรายรับเหล่านี้ไม่รวมโครงการพิเศษของนักศึกษาปริญญาโท...” (พึงใจ ปราโมทย์อนันต์, นักวิชาการเงินและบัญชี, สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2553)

อันดับสามคือสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง มีรายได้คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละใน 5 ปี สูงถึง 15.60 สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการหารายได้จากบริการวิชาการ ซึ่งจากข้อมูลจะพบว่าแต่ละปีมีรายได้ที่มาจากบริการวิชาการมีรายรับไม่แน่นอน จากข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี พบว่า มีรายรับระหว่างจำนวน 13.94-30.35 ล้านบาท เช่นในปีงบประมาณ 2547 จำนวน 13.94 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2548 จำนวน 16.49 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2549 มีรายรับเพิ่มสูงถึงกว่าจำนวน 30.35 ล้านบาท และลดลงอีกในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 เหลือเพียงจำนวน 23.84 ล้านบาท และ 26.80 ล้านบาทตามลำดับ จากการศึกษาข้อมูลรายรับของหน่วยงาน พบว่าในปีงบประมาณ 2549 สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่องมีรายรับถึงจำนวน 30.35 ล้านบาท ในขณะที่ปีงบประมาณ 2548 มีรายรับเพียงจำนวน 16.49 ล้านบาท ซึ่งทำรายได้เพิ่มขึ้นถึงจำนวน 13.86 ล้านบาท ที่เป็นเช่นนี้ได้เพราะมีการใช้แผนกลยุทธ์แบบวิธีต่าง ๆ โดยเฉพาะแผนกลยุทธ์เชิงรุก นั่นคือการออกไปบริการวิชาการนอกพื้นที่ยังจังหวัดต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีลูกค้าเมื่อจัดโครงการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ นั้นเอง

2.5 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายจริงน้อยกว่าประมาณการรายจ่ายทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2551 คือรายจ่ายสูงกว่าประมาณการรายจ่าย ซึ่งมีค่าร้อยละสูงสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นร้อยละ 0.03 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นติดลบร้อยละ 17.32 ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะการเบิกจ่ายเงินในแต่ละหน่วยงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากการประมาณการเป็นการวางแผนการใช้จ่ายเงินล่วงหน้า เป็นการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต โดยประเมินจากสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ฉะนั้นจึงได้จัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายเงินล่วงหน้าปีต่อปี และการใช้จ่ายเงินของแต่ละหน่วยงานจะใช้จ่ายตามแผนที่วางไว้ ยกเว้นกรณี มีความจำเป็นต้องใช้เงินแต่ไม่ได้จัดสรรไว้ในแผน จึงจำเป็นต้องใช้จากเงินรายได้สะสมของหน่วยงาน โดยสอดคล้องกับรายงานวิจัยของกัลยา แซ่ลิ้ม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547 พบว่า ในด้านรายจ่ายนั้น รายจ่ายจริงต่ำกว่าประมาณการรายจ่ายทุกปี และสอดคล้องกับรายงานวิจัยของขวัญฤดี คล้ายแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549 พบว่า จากการเปรียบเทียบแผนการใช้จ่ายและรายจ่ายจริงงบประมาณเงินรายได้ พบว่า รายจ่ายจริงในแต่ละปีจะน้อยกว่าแผนการใช้จ่าย เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของหน่วยงานที่ไม่ใช่สถานศึกษาอย่างสถาบันการศึกษา คือสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (2541:103-141) ได้วิจัยเรื่อง “ การศึกษาโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและการพัฒนาผังเมืองนครหาดใหญ่และปริมณฑล ใน 20 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2542-2562)” การศึกษาในระยะที่ 1 เมื่อสำรวจสถานภาพทางการคลังของเทศบาลหาดใหญ่ ในระหว่าง ปี 2536-2540 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่ายกับการประมาณการรายรับและรายจ่าย พบว่า รายรับส่วนใหญ่เกินกว่ารายรับที่ได้จริง

2.6 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่าข้อมูลรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ ส่วนใหญ่มาจากสำนักงานอธิการบดี วิทยาเขตปัตตานี มีค่าเฉลี่ยร้อยละในรอบ 5 ปี สูงสุดคิดเป็นร้อยละ 33.57 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยทั้งรายรับและรายจ่ายมีค่าใกล้เคียงกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า สำนักงานอธิการบดี นอกจากมีรายรับมากกว่าหน่วยงานอื่นแล้ว ยังมีรายจ่ายที่สอดคล้องกันคือมากกว่าหน่วยงานอื่นด้วยเช่นกัน จากการศึกษาข้อมูลรายจ่าย พบว่า รายจ่ายมาจากแผนงานการบริหารการศึกษางานบริหารทั่วไป โดยเฉพาะหมวดงบดำเนินงาน รายจ่ายงบดำเนินงานเป็นรายจ่ายเพื่อการบริหารจัดการ มีความจำเป็น ต้องจ่ายและเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจะแยกเป็นค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ และรายจ่ายอื่น นอกจากนี้ก็ยังมีงบอุดหนุน โดยเฉพาะรายจ่ายสนับสนุนงานวิจัยเพื่อจ่ายสมทบกองทุนวิจัยปีละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 เงินสำรองจ่าย หมวดงบลงทุน นอกจากนี้ก็มีงานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน และเงินสมทบส่วนกลาง เป็นต้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของจรัส สุวรรณมาลา (2546 :128, 179-182) ได้ศึกษา เรื่อง “ระบบงบประมาณและการจัดการแบบมุ่งผลสำเร็จในภาครัฐ : ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมืองยุคใหม่” ได้ให้ความหมายของรายจ่ายดำเนินการ (Operating expenditures) หมายถึง รายจ่ายกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ หากจำแนกรายจ่ายประเภทนี้ตามกลุ่มกิจกรรมก็อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ (1) รายจ่ายเพื่อการบริหารจัดการของหน่วยปฏิบัติการ เรียกว่า “Running costs” และ (2) รายจ่ายเพื่อการจัดผลิตและส่งมอบบริการให้แก่ประชาชน พลเมืองโดยตรง หรือเรียกว่า “Services direct costs” รายจ่ายเพื่อการบริหารจัดการของหน่วยปฏิบัติการในที่นี้หมายถึงค่าใช้จ่าย ที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการสำนักงานของกระทรวงและหน่วยปฏิบัติการระดับล่าง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการใด ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายด้านธุรการ

สำนักงาน ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าหรือค่าเสื่อมราคาอาคารสำนักงาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินเดือนและสวัสดิการของผู้บริหารบางส่วน (ตามสัดส่วนชั่วโมงการทำงานในหน้าที่ผู้บริหารสำนักงาน) สำหรับรายจ่ายในการจัดผลิตและส่งมอบบริการโดยตรง นั้น หมายถึงค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดบริการให้แก่ประชาชน โดยตรง

รองลงมาคือคณะศึกษาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละใน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.62 สาเหตุที่มีรายจ่ายสูงนั้นจากการศึกษาข้อมูลรายจ่าย พบว่า คณะศึกษาศาสตร์มีรายจ่ายสูงมากจากงานบริหารการศึกษา งานบริหารทั่วไป หมวคงบดำเนินงาน งานสนับสนุนวิจัย และจากแผนงานสนับสนุนการศึกษา งานสนับสนุนวิชาการเฉพาะสาขาศึกษาศาสตร์ ซึ่งมี 2 หน่วยงาน คือ โรงเรียนสาธิต และโรงเรียนอนุบาลสาธิต โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาลสาธิตมีค่าใช้จ่ายสูงถึงกว่าปีละ 7 ล้านบาท จากคำให้สัมภาษณ์ของคุณพิงใจ ปราโมทย์อนันต์ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลงานคลังของคณะศึกษาศาสตร์ได้ให้ข้อมูลว่า “... เพราะคณะมีหน่วยงานที่ต้องเลี้ยงตัวเองด้วยเงินรายได้ที่รับมา โดยเฉพาะ โรงเรียน 2 โรง คือ โรงเรียนสาธิต และ โรงเรียนอนุบาลสาธิต โรงเรียนอนุบาลสาธิตมีรายจ่ายสูงมากเพราะ โรงเรียนต้องจ้างบุคลากรมาก จึงเป็นรายจ่ายค่าจ้างชั่วคราวมากถึงกว่าปีละ 4 ล้านบาท และเป็นค่าวัสดุด้านอาหาร ในขณะที่โรงเรียนสาธิตก็มีรายจ่ายมีค่าใช้จ่ายกว่าปีละถึง 3 ล้านบาท แต่โรงเรียนสาธิตมีรายจ่ายไม่มากเท่า โรงเรียนอนุบาลสาธิต เพราะบุคลากรบางส่วนเท่านั้นที่จ้างด้วยเงินรายได้ และทางโรงเรียนได้รับเงินอุดหนุนรายหัวตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 ส่วนงานสนับสนุนวิจัยที่จ่ายมาก เพราะคณะมีรายรับมาก จึงต้องนำสมทบเข้ากองทุนวิจัยคณะ ร้อยละ 10 ของรายรับซึ่งเป็นเงินจำนวนมากถึงกว่าปีละ 2 ล้านบาท ...” (พิงใจ ปราโมทย์อนันต์, นักวิชาการเงินและบัญชี, สัมภาษณ์, 26 ตุลาคม 2553)

อันดับสามคือสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยร้อยละใน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.16 สาเหตุที่มีรายจ่ายสูงเป็นอันดับสามนั้น อาจเป็นเพราะว่า เมื่อมีรายได้จากการบริการวิชาการสูงมาก รายจ่ายเพื่อการบริหารจัดการในโครงการต่าง ๆ ย่อมมีมาก ยังมีโครงการมากและโดยเฉพาะ โครงการเชิงรุกเพราะต้องออกนอกพื้นที่ไปดำเนินงานยังภาคต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการมาก

3. เปรียบเทียบการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547–2551 ปราบกฏผลดังนี้

3.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ข้อมูลรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ยกเว้นรายจ่ายเงินรายได้สะสมที่มีจำนวนลดลง แต่เมื่อรวมรายจ่ายทั้งหมดแล้ว ก็ยังมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนจากรูป 13 จะเห็นแผนภูมิ

รูปกราฟรายจ่ายงบประมาณแผ่นดินสูงขึ้นทุกปี กราฟรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้สูงขึ้นทุกปีเช่นกัน ยกเว้นรายจ่ายเงินรายได้สะสม สาเหตุที่รายจ่ายทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยกำหนดวิสัยทัศน์ว่า " มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสร้างองค์ความรู้ ประยุกต์เทคโนโลยี เพื่อชี้นำและพัฒนาสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นระดับชาติ และนานาชาติภายในปี พ.ศ. 2555" มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีแผนยุทธศาสตร์ที่จะพัฒนาวิทยาเขตปัตตานีเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค ด้านอิสลามศึกษา และเป็นศูนย์กลางการศึกษานักเรียนจากประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย บังกลาเทศ ปากีสถาน และชุมชนชาวไทย มีแผนจัดตั้งคณะใหม่และเพิ่มหน่วยงานสนับสนุน เพื่อรองรับจำนวนการเพิ่มนักศึกษา และสร้างความเข้มแข็งจากสาขาวิชาเดิม ปรับหลักสูตรเดิมให้เปิดกว้างขึ้น รวมทั้งพัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการพัฒนา

ส่วนการใช้จ่ายเงินรายได้สะสมลดลงทั้งนี้เนื่องจากการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ฉะนั้นเมื่องบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้จัดสรรไว้เพียงพอ ก็ไม่มีความจำเป็นต้องมาใช้จ่ายเงินรายได้สะสม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้รายจ่ายเงินรายได้สะสมลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งก็สอดคล้องหลักการสำคัญของปวย อึ้งภากรณ์ (ม.ป.ป.) ได้ให้หลักการงบประมาณที่สำคัญว่างบประมาณที่ดิฉันควรมี 6 ประการ ดังต่อไปนี้

1. หลักคาดการณ์ไกล (Foresight) หมายความว่า จะทำอะไรจะใช้จ่ายเงินในปีใดเท่าใด ก็ต้องคิดวางแผนไว้ ไม่ใช่จะทำอะไรก็ทำ ต้องการจะใช้จ่ายเงินอย่างไรเท่าใดก็เพียงหาเงินที่โน่นบ้าง ที่นี้บ้าง โดยไม่คำนึงถึงว่ามีการอนุญาตไว้ในงบประมาณหรือไม่
2. หลักประชาธิปไตย (Democracy) หมายความว่า จะต้องให้ราษฎรเจ้าของเงินได้รู้เห็นและให้ความเห็นชอบด้วยทั้งเงินได้และเงินจ่าย
3. หลักดุลยภาพ (Balance) หมายความว่า งบประมาณจะต้องมีการสมดุลย์กัน แต่ไม่ได้หมายความว่ารายได้รายจ่ายจะต้องเท่ากันทุกปี บางปีหรือใน 2-3 ปีอาจขาดดุลย์บ้าง แต่แล้วก็ต้องพยายามให้มีการเกินดุลย์บ้าง มิฉะนั้นจะมีหนี้สินล้นพ้นตัว
4. หลักสารัตถประโยชน์ (Utility) หมายความว่า จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ในปัจจุบัน และอนาคตจึงต้องมีรายจ่ายลงทุนไว้ให้มากพอเป็นส่วนสัดเหมาะสมกับรายจ่ายประจำ
5. หลักความยุติธรรม (Equity) หมายความว่า จะต้องพยายามให้มีความยุติธรรม ทั้งในด้านรายได้และรายจ่าย ถ้าเงินเดือนข้าราชการที่รัฐช่วยดำนากจนยังชีพลำบากแล้วก็ไม่เป็นธรรม ต้องพยายามแก้ไขแม้ว่าจะใช้เวลา ส่วนทางรายได้การภาษีทุกอย่างต้องพยายามให้มีความยุติธรรมที่สุด

6. หลักสมรรถภาพ (Efficiency) หมายความว่า การควบคุมงบประมาณรายได้และรายจ่ายที่ส่วนราชการผู้มีหน้าที่จะต้องระวังสอดส่องให้เกิดสมรรถภาพขึ้น

เมื่อพิจารณาในแง่อัตราเพิ่มรายจ่ายรวม สูงสุดอยู่ในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 18.64 จากนั้นจะลดลงเรื่อย ๆ สาเหตุที่ปีงบประมาณ 2547 มีอัตราเพิ่มรายจ่ายรวมสูงถึงร้อยละ 18.64 นั้น เพราะในปีงบประมาณ 2547 มีรายจ่ายเงินรายได้สะสมมาก ส่วนรายจ่ายทั้งงบประมาณแผ่นดินและรายจ่ายงบประมาณเงินรายได้มีการใช้จ่ายปกติทั่วไปตามแผนที่ตั้งไว้ จะมีก็แต่รายจ่ายเงินรายได้สะสมที่เพิ่มขึ้นมาก โดยจะพบว่ารายจ่ายเงินรายได้สะสมปีงบประมาณ 2547 ใช้จ่ายถึงจำนวน 36.01 ล้านบาท ในขณะที่ปีงบประมาณต่อมาใช้เพียงจำนวน 25.13 ล้านบาทเท่านั้น จากการศึกษาข้อมูลรายจ่ายเงินรายได้สะสมพบว่า มีรายจ่ายสาธารณูปโภคเพื่อจ่ายเป็นค่าไฟฟ้าในปีงบประมาณนี้ถึงจำนวน 10.03 ล้านบาท นอกนั้นได้จ่ายเป็นค่าปรับปรุงพัฒนาอาคารต่าง ๆ เงินตอบแทนพิเศษปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัย และสมทบเงินกองทุนวิจัยหน่วยงาน เป็นต้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แซ่ลิ้ม (2549 : 51) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการงบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547 พบว่า ปีงบประมาณ 2547 มีรายจ่ายสูง เพราะได้จ่ายเป็นค่าไฟฟ้า และจ่ายสมทบกองทุนวิจัยหน่วยงาน

ส่วนอัตราเพิ่มรายจ่ายรวมต่ำสุดในปีงบประมาณ 2551 คิดเป็นอัตราเพิ่มรายจ่ายรวมร้อยละ 4.09 อาจเป็นเพราะในปีงบประมาณ 2551 รัฐบาลมีนโยบายให้มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเพิ่มและสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษา เช่น งบประมาณ โครงการพัฒนาชุมชนและการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 20 ล้านบาท และมีงบประมาณเงินรายได้ที่เพียงพอ จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินรายได้สะสม

3.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ข้อมูลรายจ่ายงบบุคลากรที่มาจากงบประมาณแผ่นดินสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 47.68 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 40.86 ในขณะที่รายจ่ายงบบุคลากรจากงบประมาณเงินรายได้สูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 3.95 และต่ำสุดในปีงบประมาณ 2549 คิดเป็นร้อยละ 3.56 จากการศึกษาข้อมูลรายจ่ายย้อนหลัง 5 ปี ทั้งหมด จะพบว่ารายจ่ายส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายงบบุคลากร และพบว่ารายจ่ายงบบุคลากรมาจากงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก งบบุคลากรที่เบิกจ่ายจากงบประมาณเงินรายได้สมทบเพียงเล็กน้อยไม่มากเมื่อเทียบกับรายจ่ายงบบุคลากรทั้งหมด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากทุกคณะหน่วยงาน โตขึ้น มีการขยายภาระงานด้านการเรียนการสอน คณะต่าง ๆ ได้เปิดสาขาวิชาใหม่ ๆ มากขึ้น มีการขยายการรับจำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีบุคลากร

ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคณะหน่วยงานใหม่ๆ เช่น คณะ
 วิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ เป็นต้น ฉะนั้น จึงมีอัตราบรรจุ
 บุคลากรมากขึ้น จึงมีรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างเพิ่มขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับของขวัญฤดี กล้ายแก้ว (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง
 การวิเคราะห์การบริหารงบประมาณของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2549 ผลการศึกษาพบว่า มีรายจ่าย ทั้งหมดจากงบประมาณ
 แผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ดังนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547- 2549 เท่ากับ 137.39 159.30 และ
 178.20 ล้านบาท ตามลำดับ มีสัดส่วนโดยเฉลี่ยของเงินงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 59.75 รายจ่าย
 ทั้งหมดจะเป็นรายจ่ายหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำร้อยละ 45.56 และสอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของศุภจักรีย์ นวกิจไพฑูรย์ (2546 : บทคัดย่อ) คือเรื่อง การวิเคราะห์ระบบการเงิน บัญชี พัสดุ และ
 ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในช่วงปีการศึกษา 2546-2547 พบว่า
 ค่าใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีในช่วงปีการศึกษา 2546-2547
 มากกว่าครึ่ง(ร้อยละ 74.26) เป็นงบบุคลากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

3.3 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี พบว่า ข้อมูลรายจ่ายงบลงทุนส่วนใหญ่มาจากงบประมาณ
 แผ่นดินเป็นหลักสูงสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 90.18 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2550
 คิดเป็นร้อยละ 82.44 ในขณะที่รายจ่ายงบลงทุนจากงบประมาณเงินรายได้ใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย
 เมื่อเทียบกับงบประมาณแผ่นดินสูงสุดในปีงบประมาณ 2550 คิดเป็นร้อยละ 17.56 และ
 ต่ำสุดในปีงบประมาณ 2547 คิดเป็นร้อยละ 9.82 สาเหตุที่งบลงทุนส่วนใหญ่มาจากงบประมาณ
 แผ่นดิน ก็เนื่องจากงบลงทุนเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย เมื่อต้องการลงทุนก่อสร้างอาคารต่าง ๆ
 จำเป็นต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก ถ้าพึ่งงบประมาณเงินรายได้ก็คงไม่เพียงพอ ฉะนั้นจำเป็นต้อง
 มีงบประมาณก้อนใหญ่สนับสนุนจากรัฐบาล นั่นคือจากงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก และหากงบ
 ดังกล่าวไม่เพียงพอจำเป็นต้องนำงบประมาณเงินรายได้บางส่วนมาสมทบ ส่วนรายการใดที่
 จำเป็นต้องลงทุนแต่ไม่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดินแล้ว จำเป็นต้องใช้งบประมาณ
 เงินรายได้ของหน่วยงานซึ่งมีอยู่จำกัด และแน่นอนว่าหากปีงบประมาณใดได้รับการจัดสรร
 งบประมาณแผ่นดินเพียงพอ ก็จะใช้งบประมาณเงินรายได้ก็น้อย และปีใดได้รับการจัดสรร
 งบประมาณแผ่นดินน้อยก็จำเป็นต้องใช้งบประมาณเงินรายได้สูง ซึ่งจรัส สุวรรณมาลา (2546
 :128, 179-182) ได้ศึกษาเรื่อง “ระบบงบประมาณและการจัดการแบบมุ่งผลสำเร็จในภาครัฐ :
 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมืองยุคใหม่” ได้ให้ความหมายของรายจ่ายลงทุน ดังนี้ รายจ่าย
 ลงทุน หมายถึง รายจ่ายโครงการลงทุนเพื่อการพัฒนาของหน่วยงานปฏิบัติการ ซึ่งมีได้เกิดเป็น
 ประจำหรือเป็นปกติวิสัย รายจ่ายลงทุนมี 2 ประเภท คือ (1) รายจ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพของ

หน่วยงาน(Organizational development costs) และ (2) รายจ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบบริการ (Services development costs) รายจ่ายลงทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพของหน่วยงาน ในที่นี้หมายถึง รายจ่ายลงทุนเพื่อจัดหาทรัพย์สิน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริหารจัดการ และการพัฒนาระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหรือผลิตบริการของหน่วยงาน นั้น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานที่ทำงานหรือสำนักงาน ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายลงทุนเกี่ยวกับการศึกษาวิจัย/การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการภายใน ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อจัดหายานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะของหน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น สำหรับรายจ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบบริการนั้น หมายถึง ค่าใช้จ่ายลงทุนเพื่อพัฒนาระบบบริการโดยตรง

4. การศึกษาสภาพเงินรายได้สะสมและแนวโน้มการพัฒนาศักยภาพทางการคลังของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีงบประมาณ 2547-2551 ปรากฏผลดังนี้

4.1 ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ข้อมูลรายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ และเงินรายได้สะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในขณะที่ข้อมูลรายจ่ายเงินรายได้สะสมแกว่งไกวขึ้นลง สาเหตุที่รายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ และเงินรายได้สะสมมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีนั้น สอดคล้องกับการเจริญเติบโตขององค์กร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คือ มีคณะและหน่วยงานใหม่ ๆ เกิดขึ้นเรื่อย ๆ เช่น คณะรัฐศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งคณะหรือหน่วยงานใหม่เหล่านั้นจำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากในการเตรียมความพร้อมทุกด้าน และเนื่องจากในปัจจุบันนี้มีการแข่งขันสูง ทางด้านการศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนกับรัฐบาล ฉะนั้นเพื่อการพัฒนาแต่ละด้าน จึงจำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเป็นหลักในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีการขยายภาระงานด้านต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างอาคารที่พักของบุคลากร อาคารเรียน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรทำให้มีจำนวนการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นทุกปี สอดคล้องกับรายงานประจำปี 2547-2548 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2549:172-173) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาเขตปัตตานีโดยพัฒนาจากทิศทางหลักของแผนพัฒนามหาวิทยาลัยร่วมกับแนวคิดในการพัฒนาวิทยาเขต รวมทั้งพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์หลักของกลุ่ม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ซึ่งเห็นว่าวิทยาเขตปัตตานีมีกรอบทิศทางหลักในการพัฒนา คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคด้านอิสลามศึกษา และเป็นศูนย์กลางการศึกษาของนักเรียนจากประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย บังคลาเทศ ปากีสถาน และชุมชนชาวไทย เป็นต้นแบบของการปฏิรูปการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตปัตตานี มีเป้าหมายอีก 5-6 ปีข้างหน้าจะปรับระบบของวิทยาเขตปัตตานีสู่การเป็น National Campus และเป็น Regional Campus รองรับการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค เป็นมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ มีจำนวนนักศึกษาประมาณ 14,000-16,000 คน จัดตั้งคณะใหม่และเพิ่มหน่วยงานสนับสนุน เพื่อรองรับจำนวนการเพิ่มนักศึกษา และสร้างความเข้มแข็งจากสาขาวิชาเดิม ปรับหลักสูตรเดิมให้เปิดกว้างขึ้น รวมทั้งพัฒนารูปแบบในการบริหารจัดการพัฒนา Infrastructure ให้มีความพร้อมสามารถสนับสนุนการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม และพัฒนาหน่วยงานเดิมให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงตามยุทธศาสตร์และพื้นที่

ส่วนข้อมูลรายจ่ายจากเงินรายได้สะสมแกว่งไกวขึ้นลงนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีการวางแผนงบการเงินระยะสั้นดีในแต่ละหน่วยงานมีงบประมาณพอใช้จ่ายในแต่ละปี ซึ่งอาจมีบ้างไม่มากนัก กอปรกับยังไม่มีแผนการจ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ จากเงินรายได้สะสม จะมีบ้างก็จะเป็นกรณีเร่งด่วนและจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น เช่นกรณีของตึกอาคารของคณะใหม่ ๆ ที่มีงบประมาณในการเตรียมความพร้อมของตึกไม่เพียงพอ ซึ่งอาคารใหม่เหล่านี้ยังจำเป็นต้องมีครุภัณฑ์อีกมาก เช่นเครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานอีกมากมาย และที่สำคัญคณะที่เกิดขึ้นใหม่เหล่านี้ยังไม่มีรายได้เพียงพอในการเลี้ยงตัวเอง จำเป็นต้องพึ่งพามหาวิทยาลัยก่อน ซึ่งโดยปกติแล้วการใช้จ่ายเงินจากเงินรายได้สะสมนั้น จะใช้เมื่องบประมาณที่ตั้งไว้หมด และไม่มียกส่วนไหนจะให้ใช้จ่ายแล้ว จึงจำเป็นต้องขอใช้จากเงินรายได้สะสม ฉะนั้นข้อมูลรายจ่ายจากเงินรายได้สะสมจึงแกว่งไกวขึ้นลงซึ่งการใช้จ่ายเงินมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความจำเป็นในช่วงระยะเวลานั้น ๆ

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับรายงานวิจัยของชวช ประดิษฐ์ศิลป์โชติ (2535 : บทคัดย่อ, 93-96) ได้ศึกษาเรื่อง งบประมาณและการใช้จ่ายของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2530-2534 พบว่า รายจ่ายของเงินบำรุงการศึกษามีลักษณะเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันเงินรายจ่ายของเงินจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการก็มีลักษณะสูงขึ้นเช่นกัน ผู้วิจัยยังได้คาดการณ์ถึงแนวโน้มของเงินบำรุงการศึกษา เงินจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ และเงินงบประมาณแผ่นดิน ในระหว่างปีการศึกษา 2535 – 3539 คือ อีก 5 ปีต่อไปว่าจะมี เพิ่มสูงขึ้นแต่เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนักในแต่ละปี

4.2 ระยะเวลาย้อนหลัง 10 ปี ข้อมูลเงินรายได้สะสมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเงินสะสมเพิ่มสูงสุดในปีงบประมาณ 2543 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 30.00 และต่ำสุดในปี งบประมาณ 2545 คิดเป็นอัตราเพิ่มคิดลบร้อยละ 12.25 เมื่อดูแนวโน้มอีก 5 ปีข้างหน้า เงินรายได้สะสมจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปีงบประมาณ 2556 จะมีแนวโน้มเงินรายได้สะสมเพิ่มขึ้นมากกว่า 213 ล้านบาท

ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละคณะ/หน่วยงานในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยเฉพาะคณะที่ตั้งมานานแล้ว มีรายรับมากกว่ารายจ่าย เมื่อสิ้นปีงบประมาณในแต่ละปี จึงมีเงินเหลือที่จะนำสมทบเป็นเงินรายได้สะสม รวมถึงอาจเป็นเพราะมีการวางแผนที่ดี มีการจัดสรรการเงินเพื่อการใช้จ่ายเงินในแต่ละปีไม่เกินดุล การใช้จ่ายจริงไม่เกินแผนเงินงบประมาณการที่ตั้งไว้ จะมีเหลือทุกปี จึงมีเงินเหลือนำสมทบเป็นเงินสะสม ทำให้เงินรายได้สะสมเพิ่มขึ้นทุกปียกเว้นปีงบประมาณ 2545 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชประดิษฐ์ศิลปโชติ (2535 : บทคัดย่อ, 93-96) ศึกษาเรื่อง งบประมาณและการใช้จ่ายของวิทยาลัยครูสุรินทร์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2530-2534 พบว่า เงินสะสมของเงินบำรุงการศึกษา และเงินจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการสูงขึ้น ผู้วิจัยยังได้คาดการณ์ถึงแนวโน้มของเงินการบำรุงการศึกษา เงินจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ และเงินงบประมาณแผ่นดิน ในระหว่างปีการศึกษา 2535 – 3539 คืออีก 5 ปีต่อไปว่าจะมีเพิ่มสูงขึ้นแต่เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนักในแต่ละปี (2535:93-96)

ส่วนในปีงบประมาณ 2545 ค่าสุดคิดลยร้อยละ 12.25 นั้น เป็นเพราะในปีงบประมาณ 2545 เป็นปีแรกที่มีการจัดตั้งกองทุนวิจัยของหน่วยงานซึ่งตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วย กองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544 ข้อที่ 5 กำหนดให้นำเงินรายได้สะสมจำนวน 100 ล้านบาท เป็นทุนเริ่มแรกในการจัดตั้งกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และข้อ 8 ให้หน่วยงานจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ประจำปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของประมาณการรายรับสมทบกองทุนวิจัยของหน่วยงาน และข้อที่ 19 เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้นำงบประมาณเงินรายได้ประเภทเหลือจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยสมทบกองทุนวิจัยหน่วยงาน ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงทำให้เงินสะสมในปีงบประมาณ 2545 คิดลยถึงร้อยละ 12.25

อย่างไรก็ตามในอนาคตหน่วยงานจะมีเงินออมจากงบประมาณเงินรายได้สะสมมากหรือน้อยก็ตาม แต่หน่วยงานจะต้องก้าวไปข้างหน้าต่อไป และปัจจัยที่ขาดไม่ได้คือปัจจัยด้านเงิน ซึ่งถ้าได้มีการเตรียมตัวก่อนล่วงหน้า เพื่ออนาคตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีการออกนอกระบบจริง การบริหารจัดการจะได้ไม่ติดขัด และแน่นอนการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้จะเป็นสิ่งจำเป็นมาก แหล่งที่มาของรายได้ของหน่วยดังที่ วรลักษณ์ วรณวิจิตร (2545 : 22-23) ได้ศึกษาแหล่งที่มาของรายได้ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐว่ามาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. เงินงบประมาณแผ่นดิน ที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นงบอุดหนุนทั่วไปรายปี
2. รายได้สมทบ มหาวิทยาลัยสามารถหารายได้จาก
 - 1) รายได้จากการเรียนการสอน เช่นค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

- 2) รายได้จากการให้บริการทางวิชาการด้านการเรียนการสอน จากการเปิดสอนภาคค่ำ ภาคสมทบ
- 3) รายได้จากการให้บริการทางวิชาการด้านวิจัย ผักอบรม สัมมนา บรรยาย คั่นคว่ำ ตำรวจ วิเคราะห์ ทดสอบ ให้คำปรึกษา เป็นต้น
- 4) เงินกองทุนต่าง ๆ
- 5) เงินผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สิน โดยการนำกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้างไปพัฒนาเพื่อทำประโยชน์
- 6) เงินกองทุนอุดหนุนการศึกษาของนิสิตนักศึกษาที่รัฐจัดสรรเงินกู้เพื่อการศึกษา
- 7) รายได้อื่น ๆ

ฉะนั้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นหน่วยงานที่คาดว่าในอนาคต อาจจะต้องออกนอกระบบเพียงแต่จะออกช้าหรือเร็วเท่านั้น จึงควรมีการเตรียมความพร้อมในแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ การพัฒนาศักยภาพทางการคลังเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้ซึ่งมีวิธีการอยู่มากมาย เช่น การดึงบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถมาร่วมกันจัดกิจกรรมบริการวิชาการ การสร้างสถาบัน ศูนย์วิจัยเพื่อความเป็นเลิศในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงาน การบริหารงานในสภาพแวดล้อมพิเศษ หรือการให้เช่าทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย การหารายได้ด้วยการนำเงินรายได้สะสมไปฝากในสถาบันที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด เป็นต้น ซึ่งทำให้เพิ่มศักยภาพในการหารายได้ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภายนอกในพื้นที่ เช่น สอ.บต. ดำรวจ ทหารองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นต้น ฉะนั้นการเตรียมตัวเตรียมพร้อมเพื่อการหารายได้ให้กับหน่วยงานแต่เนิ่น ๆ จะส่งผลดีในอนาคตให้กับมหาวิทยาลัย

เพื่อความสะดวกผู้วิจัยขอสรุปเป็นตารางประเด็นปัญหา คำอธิบาย และข้อเสนอแนะดังนี้

จาก	ประเด็นปัญหา	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ
ตาราง 1	จำนวน อัตราเพิ่มต่อปี ของรายรับจัดสรรและ รายจ่ายและร้อยละของ รายจ่ายจริงต่อรายรับ จัดสรร	พบว่าระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี มีรายรับจัดสรรเพิ่มขึ้น มาก แต่รายจ่ายยังคง ใกล้เคียงกันส่วนร้อยละ ของรายจ่ายต่อ	มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการบริหารจัดการรายจ่ายให้มีการใช้จ่ายเงิน ใกล้เคียงกับรายรับจัดสรรและหา แนวทางบริหารจัดการกับผู้รับเหมา เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ

จาก	ประเด็นปัญหา	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ
	ของงบประมาณแผ่นดิน	รายรับจัดสรรมีจำนวนลดลงและมาจากงบลงทุน	เบิกจ่ายงบลงทุนจะได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนไว้
ตาราง 2 ตาราง 3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยร้อยละของ รายรับจัดสรรและ รายจ่ายของ งบประมาณแผ่นดิน จำแนกตามหมวด รายรับและรายจ่าย	พบว่า ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปีทั้งรายรับจัดสรรและ รายจ่ายมีค่าเฉลี่ยร้อยละ กว่าครึ่งหนึ่งเป็นหมวดงบ บุคลากร และมีจำนวน เพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนหมวด เงินอุดหนุนมีน้อยมาก	มหาวิทยาลัยควรดึงบุคลากรที่มีอยู่ มาช่วยกันจัดกิจกรรมเพิ่มรายได้ ให้กับมหาวิทยาลัย และ หาเครือข่ายความร่วมมือกับ หน่วยงานภายนอกเพื่อจะได้รับการ จัดสรรงบประมาณอุดหนุนและการวิจัย เพิ่มขึ้น
ตาราง 4	จำนวน ร้อยละของ รายจ่ายต่อรายรับ จัดสรรของงบลงทุน จำแนกตามประเภทค่า ครุภัณฑ์ และประเภท ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	พบว่า ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายรับจัดสรรงบลงทุน ส่วนใหญ่เป็นประเภทค่า ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ในขณะที่ร้อยละของ รายจ่ายส่วนใหญ่เป็น ประเภทค่าครุภัณฑ์	มหาวิทยาลัยต้องออกมาตรการ ควบคุมการก่อสร้างได้เสร็จตาม สัญญา เพื่อการเบิกจ่ายจะได้เป็นไป ตามแผนที่กำหนดไว้
ตาราง 5	จำนวน ร้อยละ และ ร้อยละเฉลี่ยของ รายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน จำแนกตาม คณะ/หน่วยงาน	พบว่า ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายจ่ายส่วนใหญ่มาจาก สำนักงานอธิการบดี	สำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงาน ที่ต้องรับผิดชอบรายจ่ายส่วน รวมทั้งวิทยาเขต โดยเฉพาะประเภท ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ฉะนั้นจึงควรมีการพัฒนาหน่วยงาน วางแผนยุทธศาสตร์ของวิทยาเขต ปีตตานีให้สามารถวางแผนการเงิน การคลังให้ดีขึ้น เพื่อสามารถใช้ งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพใน ระยะยาว
ตาราง 6	จำนวน และอัตราเพิ่ม ต่อปีของรายรับ รายจ่าย และรายจ่าย	พบว่า ระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี รายรับมีอัตราเพิ่มทุกปี ยกเว้นปีงบประมาณ 2550	มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายจัด กิจกรรมเพิ่มรายได้ให้ใกล้เคียงกับ รายจ่ายที่เพิ่มขึ้น และเพื่อรองรับ

จาก	ประเด็นปัญหา	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ
	จากเงินสะสมของงบประมาณเงินรายได้	รายจ่ายมีอัตราเพิ่มทุกปี เช่นกัน ส่วนรายจ่ายจากเงินรายได้สะสมมีจำนวนลดลง	การออกนอกกรอบในอนาคตอีกทั้งเป็นการเตรียมตัวเพื่อการพึ่งพาตนเอง
ตาราง 8	จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละของงบประมาณเงินรายได้แยกตามหมวดรายรับ	พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของรายรับมาจากค่าธรรมเนียมการศึกษา และพบว่าหมวดบริการวิชาการมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากเช่นกัน	มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนงานบริการวิชาการ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมหรือจัดโครงการหารายได้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับมหาวิทยาลัย
ตาราง 12	จำนวน รายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ รายจ่ายจากเงินรายได้สะสมและอัตราเพิ่มรายจ่ายรวม	พบว่า ระยะเวลาช้อนหลัง 5 ปี รายจ่ายงบประมาณแผ่นดิน รายจ่ายงบประมาณเงินรายได้ เพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นรายจ่ายจากเงินรายได้สะสมที่มีจำนวนลดลง เมื่อดูในภาพรวม พบว่า มีรายจ่ายรวมเพิ่มสูงขึ้นทุกปี	วิทยาเขตปัตตานีควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์การคลังและงบประมาณ เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพการคลังในการใช้จ่ายเงินทุกประเภทให้สอดคล้องกับการพัฒนา มหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน
ตาราง 13	เปรียบเทียบรายจ่ายหมวดงบบุคลากร จากงบประมาณแผ่นดิน และงบประมาณเงินรายได้กับรายจ่ายรวมทั้งหมด	พบว่า รายจ่ายงบบุคลากรมาจากงบแผ่นดินเป็นหลัก มากกว่าร้อยละ 40 ของรายจ่ายรวม และใช้จ่ายจากเงินรายได้เพียงเล็กน้อยไม่ถึงร้อยละ 4 ของรายจ่ายรวม	ควรเตรียมการพัฒนาบุคลากรด้วยงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง รวมทั้งการใช้งบรายได้สะสม เพื่อพัฒนาอาจารย์ในการศึกษาต่อและงานวิชาการ
ตาราง 14	เปรียบเทียบรายจ่ายงบลงทุนของงบประมาณแผ่นดินและ	พบว่างบลงทุนส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดิน ส่วนงบประมาณเงินรายได้	ควรจัดสรรงบลงทุนเพื่อการพัฒนา ด้านจัดระบบภูมิทัศน์ การซ่อมแซมถนนทางระบายน้ำ ไฟฟ้าและควรมี

จาก	ประเด็นปัญหา	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ
	งบประมาณเงินรายได้	ใช้จ่ายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น	การวางแผนโดยละเอียด เพื่อนำงบประมาณมาลงทุนเพิ่มเติมจากส่วนที่ใช่เป็นค่าก่อสร้างอาคารเพียงอย่างเดียว
ตาราง 15	เปรียบเทียบรายจ่าย งบประมาณแผ่นดิน งบประมาณเงินรายได้ รายจ่ายจากเงินรายได้ สะสม และเงินรายได้ สะสม	พบว่า รายจ่ายทั้งเงิน งบประมาณแผ่นดินและ งบประมาณเงินรายได้มี จำนวนเพิ่มขึ้น ขณะที่ รายจ่ายจากเงินรายได้ สะสมมีทิศทางไม่แน่นอน ส่วนเงินรายได้สะสมมี จำนวนเพิ่มสูงขึ้นทุกปี	มหาวิทยาลัยขยายใหญ่โตขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีการใช้จ่ายทั้งงบประมาณ แผ่นดินและเงินรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี แต่ก็ยังมีเงินเก็บสะสมได้เพิ่มขึ้นทุก ปี แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการหา รายได้ของหน่วยงานในวิทยาเขต ปัตตานีดี แต่แผนการใช้จ่าย โดยเฉพาะการใช้จ่ายจากเงินรายได้ สะสมควรมีการพัฒนา
ตาราง 16	ผลคาดการณ์เงิน รายได้สะสมอีก 5 ปี ข้างหน้า (2552-2556) และอัตราเพิ่ม	พบว่า เงินรายได้สะสม เพิ่มขึ้นทุกปี และในอีก 5 ข้างหน้าคาดการณ์ว่ามีเงิน รายได้สะสมถึงกว่า 213 ล้านบาท	แสดงว่ามหาวิทยาลัยมีศักยภาพใน การพึ่งพาตนเองได้ระดับหนึ่ง เพื่อให้การพึ่งพาตนเองได้ดีควรให้ แต่ละหน่วยงานเพิ่มวิธีการหา รายได้ด้วยการจัดทำโครงการ บริการวิชาการเพิ่มขึ้น โดยวิธีการ เชิงรุกหรืออื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาและการวิจัยต่อไป

1. ข้อเสนอสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้หรือเพื่อการพัฒนา ซึ่งผลการศึกษา พบว่า รายรับจัดสรรของงบประมาณแผ่นดินมากกว่าครึ่งหนึ่งได้ใช้จ่ายในหมวดงบประมาณ และมีความไว้วางงบประมาณจะได้รับการจัดสรรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่กลับพบว่า รายจ่ายจากหมวดงบประมาณมีการเบิกจ่ายน้อย สาเหตุก็อาจมาจากค่าใช้จ่ายในประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผนที่วางไว้ ฉะนั้นหากได้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีกับผู้บริหาร

ก่อสร้างแล้วอาจทำให้ระบบการบริหารจัดการกับระบบการก่อสร้างต่าง ๆ มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านนโยบายสำหรับผู้บริหารและเกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยอิสระในอนาคต ซึ่งจากการศึกษาพบว่า รายได้ที่ได้รับมานั้น หลัก ๆ แล้วมาจากหมวดเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา และพบว่าหน่วยงานที่มีบทบาทเฉพาะในการหารายได้หมวดเงินผลประโยชน์มีเพียงสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่องเท่านั้น และพบอีกว่า การจะหารายได้ให้กับมหาวิทยาลัยได้มากก็ด้วยยุทธศาสตร์เชิงรุก ไม่ใช่อยู่แต่ในมหาวิทยาลัยเท่านั้น เพราะสถานการณ์ความไม่สงบที่มีอยู่ในทุกวันนี้ทำให้ลูกค้าไม่มาใช้บริการ มองในอีกมุมหนึ่งถ้าอนาคตมหาวิทยาลัยต้องออกนอกระบบและจำเป็นต้องพึ่งพาตนเอง ถ้าพึ่งค่าธรรมเนียมการศึกษาคงไม่พอกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นทุกวัน ฉะนั้นอีกทางรอดหนึ่งก็น่าจะให้ทุกคณะหน่วยงานร่วมมือกัน โดยดึงศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีหลักหลายสาขาวิชามาร่วมมือกันจัดทำกิจกรรมบริการวิชาการทั้งในและนอกพื้นที่ อาจมีการเปลี่ยนแปลงของหมวดเงินผลประโยชน์เพิ่มขึ้นได้ ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการพัฒนาวิทยาเขตปัตตานีให้มีความเข้มแข็งทางการคลัง และเป็นแนวทางพัฒนาเป็นวิทยาเขตที่มีอิสระทางการคลังต่อไป

3. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ควรมีการพัฒนาโครงสร้างของฝ่ายวางแผนและยุทธศาสตร์การคลังงบประมาณ เพื่อให้มีการวางแผนยุทธศาสตร์การคลังและงบประมาณของวิทยาเขต ในการสร้างแผนยุทธศาสตร์และประเมินผลงบประมาณ การทำงานด้านการคลังในทุกด้าน เป็นการพัฒนาศักยภาพการคลังและงบประมาณของวิทยาเขตในระยะยาวให้สามารถใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มียุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการคลังและงบประมาณ

4. การใช้จ่ายเงินรายได้สะสมของวิทยาเขต คณะ หน่วยงาน ควรหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากแผนที่กำหนดเพื่อเป็นการควบคุมวินัยทางการคลัง นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาการนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างเป็นระบบ เช่น การทบทวนค่าเช่าทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยและการนำเงินฝากในสถาบันที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด เจ้าหน้าที่การเงินไม่ควรปล่อยให้เงินรายได้จำนวนสูงค้างอยู่ในบัญชีกระแสรายวัน